

Sosté Lluís Duch

Lluís Duch és un antropòleg probablement poc valorat a Catalunya. Lamentablement. Conèixer millor la seva obra ajudaria a descobrir aspectes fonamentals de la nostra realitat religiosa. Com els que aquí insinuem.

Escrivia el passat octubre Antoni Puigverd a *La Vanguardia* que l'antropòleg Lluís Duch, monjo de Montserrat, "no cuenta con el (re)conocimiento merecido, quizá debido a su altura intelectual" (i ho deia parlant en concret de Catalunya: "És més valorat a Mèxic que a Catalunya"). I en fer la presentació del llibre de Duch *Religió i comunicació* (editat per Fragmenta Editorial) no dubtava en afirmar: "Estem davant d'un gegant intel·lectual, no reconegut com a tal. És un pensador colossal, com ho demostra al llarg de tota la seva obra". Diria que l'afirmació de Puigverd és força compartida entre els especialistes, però no sé si per la certa fama que té Duch d'autor de lectura difícil (ell mateix reconeix que en ocasions inventa paraules, neologismes) o per la miopia que regna al nostre país i que porta a identificar autor bo amb autor famós –i són reduïts cercles de creguts saberuts qui atorguen el títol de famós–, el que fa que Lluís Duch sigui poc valorat i poc llegit. No crec pas que sigui pel fet de ser un monjo una mica *sui generis*, que per exemple sovint s'escapoleix d'assistir als oficis litúrgics monàstics perquè està submergit en la lectura d'algun autor alemany o anglès.

Escric això com una confessió inicial. Perquè també un servidor havia pecat fins fa poc de llegir poc a l'antropòleg montserratí (ell prefereix anomenar-se antropòleg més que filòsof o teòleg). Circumstàncies que no cal explicar m'han portat a la seva lectura. I el premi immediat l'he trobat en allò que un autor d'articles més desitja: trobar "tema" per l'article que ja hauria de tenir enllestit. Millor dit, la lectura de Duch m'ha proporcionat en poc temps diversos temes possibles.

Escriu Duch que "a partir del segle XIX, en el nostre país, aquest fet (que el sistema religiós ha estat el subjecte i l'objecte de comportaments bel·ligerants) és l'origen de confrontacions fraticides que s'han fet en nom de la religió –corrents carlins– o de la llibertat –corrents liberals. Les exigències de l'Estat liberal xocaren frontalment amb les tendències restauracionistes de l'Església catòlica, que, d'aquesta manera, pretenia reaccionar –evidentment amb un retard

considerable– contra les conseqüències de la Revolució Francesa". Pot semblar una reflexió de classe d'història. Un servidor creu que és la constatació d'una història que encara continua,

tot adaptant-se a l'evolució de les circumstàncies. I que és pregonament present en la vida social, cultural, religiosa, del nostre país. Hem après a dissimular, però en el fons aquell xoc, el sentir-se d'un o altre bàndol –fins i tot el parlar si hom bada de "nosaltres" i "ells"–, continua.

I si en el llibre abans esmentat, el lector salta a les pàgines 328-341, a l'apartat titulat "Les arrels cristianes de Catalunya", hi trobarà una agosarada concreció que probablement no agradarà a molts d'aquells que sacralitzen aquestes suposades arrels cristianes i comprenen la identitat catalana en termes essencialistes. Ho dic ara jo, no tinc espai per matisar-ho com fa Duch: aquí encara hi ha molta gent que parla com si fóssim en temps de Torras i Bages. Que prediquen un retorn al suposat "paradís perdut" que diuen que havia estat la Catalunya catòlica (inexistent, evidentment). I que, per tant, desautoritzen tots aquells que no comparteixen el seu essencialisme nacionalcatòlic. Com ja fa anys em va dir un famós polític: "Vosaltres no sou dels nostres; algun dia ja vindreu amb nosaltres."

"Aquí i ara, cal procedir a una resituació o redefinició del missatge cristià", sosté Duch. Però, evidentment, això no es pot fer si l'ideal es continua situant en el passat i es desconfia de tota aportació que no sigui dels "nostres". ☹

AQUÍ ENCARA HI HA MOLTA GENT QUE PARLA COM SI FÓSSIM EN TEMPS DE TORRAS I BAGES